

Sygn. akt I C 2150/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący : Sędzia SR Joanna Łakomska - Grzelak

Protokolant : Justyna Umińska

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2018 r. w Zgierzu na rozprawie

z powództwa **U. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.**

przeciwko **D. K.**

o zapłatę

oddala powództwo

Sygn. akt I C 2150/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 lipca 2018 roku U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. wniósł przeciwko D. K. o zapłatę kwoty 1.409,13 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 4 lipca 2018 roku do dnia zapłaty. Powód wystąpił również o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód podniósł, iż dochodzone roszczenie wynika z zawartej z powodem umowy z dnia 23 marca 2016 roku, zgodnie z którą pozwany uznał swoje zobowiązanie za bezsporne i istniejące. Przedmiotowa wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwanego z (...) Spółką Akcyjną umowy pożyczki. Pozwany dokonał na poczet zadłużenia wpłaty w łącznej wysokości 631,14 złotych. Na dochodzoną pozwem kwotę złożyły się: wierzytelność w wysokości 1216,99 złotych oraz kwota odsetek w wysokości 192,14 złotych. Powód podniósł, iż poprzez zawarcie umowy z odroczonym terminem wymagalności nie zachodzi okoliczność w postaci przedawnienia roszczenia (pozew – k. 3 - 9).

Postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2018 roku sprawa została przekazana do tutejszego sądu z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym (postanowienie – k. 10).

Powód poparł powództwo w toku procesu przed tutejszym Sądem (pismo – k.13).

Na terminie rozprawy w dniu 11 października 2018 roku nikt się nie stawił, pozwany o terminie powiadomiony został w trybie doręczenia zastępczego (protokół rozprawy – k. 34).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 maja 2002 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarła z konsumentem D. K. umowę pożyczki o numerze (...) na kwotę 1400 złotych. Umowa zawarta została na okres roku (52 tygodnie). W umowie przewidziano „opłatę pożyczki” w wysokości 1031,51 zł. Całkowita kwota do zapłaty wyniosła 2.431,52 złotych. Pożyczka miała być spłacana w 52 tygodniowych ratach począwszy od 25 maja 2002 roku (potwierdzona kserokopia umowy o pożyczkę gotówkową – k. 15).

W dniu 6 czerwca 2013 roku (...) Spółka Akcyjna zawarła z U. Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym umowę sprzedaży wierzytelności, a na liście wierzytelności drugiej transzy wskazano dane pozwanego oraz numer umowy (...) (potwierdzone kserokopie umowy i wyciągu z listy – k. 16 – 21).

W dniu 7 kwietnia 2014 roku powodowy Fundusz (...) zawarł z pozwanym ugodę nr (...) obejmującą wierzytelności nabyte na podstawie art. 509 k.c., których lista według umowy znajdować się miała w tabeli 1 na jej odwrocie. Pozwany uznał te wierzytelności o numerach (...) i (...) w wysokości 3305,62 zł i miał je spłacać w terminach określonych w harmonogramie (potwierdzona kopia pierwszej strony ugody – k. 14).

W dniu 16 lipca 2018 roku, po wszczęciu postępowania w (...), powód wystawił ostateczne wezwanie pozwanego do zawarcia ugody dotyczącej zadłużenia z umowy (...) zawartej z (...) S.A. (ostateczne wezwanie – k. 26 – 26v).

Przedmiotowy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanego materiału dowodowego, uznając go za wiarygodny.

Powód załączył do akt sprawy poświadczoną przez pełnomocnika kserokopię jedynie pierwszej strony ugody zawartej przez stronę powodową z D. K. w dniu 7 kwietnia 2014 roku, która jednakże nie dotyczy niniejszej sprawy, ponieważ w pozwie powód powołuje się na ugodę z dnia 23 marca 2016 roku. Nadto treść złożonego fragmentu ugody bez wspomnianej tabeli wskazującej objęte nią wierzytelności nie pozwala w żaden sposób połączyć jej z wierzytelnością będącą przedmiotem niniejszego procesu. Nie został także złożony harmonogram spłaty według tej ugody ani jej wypowiedzenie, co pozwoliłoby stwierdzić, że należności te są wymagalne.

Wątpliwości co do zawarcia ugody z pozwanym ugody wskazanej w pozwie oraz objęcia wcześniejszą ugodą z 2014 roku dochodzonej wierzytelności, potwierdza wezwanie pozwanego do zawarcia ugody z dnia 16 lipca 2018 roku, w którym brak jakiegokolwiek odniesienia do rzekomo zawartej wcześniej ugody, a jako podstawa roszczeń wskazana została wyłącznie umowa pożyczki zawarta z pierwotnym wierzycielem.

Powód nie przedstawił zatem żadnego dowodu wskazującego na przerwanie biegu terminu przedawnienia, a tym bardziej na zrzeczenie się przez pozwanego zarzutu przedawnienia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu jako przedawnione.

Jak stanowi art. 339 § 1 k.p.c., jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (§ 2). Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy natomiast wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (wyrok Sądu Najwyższego z 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, LEX nr 37430, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, LEX nr 30397). Sąd zawsze jest zatem zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 września 2013 r., I ACa 494/13, LEX nr 1378705). W tym miejscu należy podnieść, iż pozwany o terminie rozprawy powiadomiony został przez awizo, co jest traktowane jako domniemanie doręczenia.

Stosownie do przepisu art. 6 k.p.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W myśl art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę. Art. 232 k.p.c. dotyczy ciężaru dowodu w znaczeniu formalnym tj. kto powinien przedstawiać dowody, a art. 6 k.c. - ciężaru dowodzenia w znaczeniu

materialnym tj. kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, LEX nr 200947).

W niniejszej sprawie powód dochodził od pozwanego zapłaty, a jako bezpośrednią podstawę swojego roszczenia wskazał ugodę zawartą przez powoda z pozwanym, dotyczącą wierzytelności z umowy pożyczki zawartej przez pozwanego z poprzednim wierzycielem ((...) Spółka Akcyjna) w dniu 18 maja 2002 roku. Według twierdzeń powoda, uгода została zawarta w dniu 23 marca 2016 roku.

Zgodnie z art. 720 § 1 k. c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie z art. 720 § 2 k.p.c. umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Zgodnie z art. 117 § 1 i 3 k.c. w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 roku - o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1104) z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, przy czym **po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi**. W myśl art. 5 ust. 4 ustawy nowelizującej roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Powyższe oznacza, że od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej, tj. od dnia 9 lipca 2018 roku – Sąd z urzędu bada, czy roszczenia kierowane przeciwko konsumentom nie uległy przedawnieniu, a w przypadku stwierdzenia, że przedawnienie roszczenia nastąpiło – Sąd jest zobowiązany oddalić powództwo.

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, iż pozwany zawarł umowę pożyczki jako konsument z podmiotem udzielającym pożyczek w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, zatem Sąd z urzędu zobowiązany był zbadać, czy dochodzone roszczenie nie jest przedawnione. Strona powodowa nie załączyła do akt wypowiedzenia umowy przez poprzednika prawnego. Jak jednak wynika z załączonych do akt dokumentów wierzytelność wymagalna była najpóźniej dnia 18 maja 2003 roku, kiedy to upływał termin, na jaki umowa została zawarta. To oznacza, iż wierzytelność była już przedawniona przed dniem 9 lipca 2018 roku, a zatem zastosowanie będą miały przepisy w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją lipcowej.

Zgodnie zaś z treścią art. 118 k.c. (w poprzednim brzmieniu) jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Przepisy dotyczące umowy pożyczki nie wprowadzały przepisu szczególnego odnośnie przedawnienia roszczeń, a zatem roszczenie powoda uległo przedawnieniu po 3 latach od dnia wymagalności roszczenia, tj. najpóźniej w dniu 19 maja 2006 roku. Należy przy tym wskazać, iż wstąpienie przez osobę trzecią w prawa wierzyciela nie pogarsza sytuacji dłużnika, ponieważ przysługują mu wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy (art. 513 § 1 k.c.). Dotyczy to również zarzutu przedawnienia, które nie ulega przerwaniu wskutek przejścia wierzytelności na inną osobę. Zmiana dotyczy bowiem strony podmiotowej, nie zaś treści wierzytelności nabytej przez osobę trzecią (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2003 roku, sygn. akt IV CKN 430/01, LEX nr 466006).

Powód załączył do akt sprawy poświadczoną za zgodność przez pełnomocnika kserokopię umowy pożyczki, jednakże nie załączył do akt sprawy ugody zawartej w dniu 23 marca 2016 roku. Do pozwu została jedynie załączona kserokopia fragmentu ugody zawartej dnia 7 kwietnia 2014 roku, która nie wskazuje wierzytelności nią objętych, a tym samym brak jest jakiegokolwiek dowodu, że ugodą tą objęta była wierzytelność dochodzona pozwem. Powód nie uzasadnił zatem swego żądania w sposób dostateczny, pozwalający na zasądzenie dochodzonej pozwem kwoty. Przeciwnie złożenie szątkowych dokumentów z innej daty powoduje poważne wątpliwości co do zgodności twierdzeń zawartych w pozwie z rzeczywistością. Powód jako podmiot profesjonalny zajmujący się skupowaniem wierzytelności winien

dysponować całością dokumentacji związanej z zawartą umową pożyczki. Nadto nikt w imieniu powoda nie stawiał się nawet na rozprawie w dniu 11 października 2018 roku. Powód jako profesjonalista, korzystający nadto z profesjonalnej obsługi prawnej nie może liczyć w procesie na brak aktywności strony pozwanej i wydanie korzystnego rozstrzygnięcia wyłącznie w oparciu o twierdzenia pozwu, a inicjatywę dowodową wykazywać dopiero na rozprawie i to tylko jeśli Sąd zadba o doręczenie mu stanowiska strony pozwanej zaprotokołowanego na rozprawie. Przeciwnie, powód miał zakreślony termin na wszelkie wnioski dowodowe pod rygorem ich pominięcia w dalszym postępowaniu i przewidując skorzystanie przez pozwanego z możliwości zakwestionowania wszelkich podnoszonych w pozwie okoliczności faktycznych winien wnioski te zgłosić w terminie mu wyznaczonym. Nieprzygotowanie materiału dowodowego nie może obciążać pozwanego ani obligować Sądu do podejmowania czynności z urzędu. Rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń strony i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie.

Sąd podejmuje z urzędu inicjatywę dowodową jedynie w sytuacjach szczególnych. Obecnie obowiązek dowodzenia obciąża same strony. Możliwość przewidziana w zdaniu drugim powołanego wyżej art. 232 k.p.c. stanowi jedynie wspierające uprawnienie sądu. W żadnym razie nie może prowadzić do zastępowania stron w spełnianiu ich obowiązków. Działanie Sądu z urzędu w sytuacji nieuzasadnionej może prowadzić do naruszenia jednej z naczelnych zasad (wywiedzionej z treści art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), a mianowicie prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron. Mając na względzie powyższe, w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uniemożliwia weryfikację dochodzonego przez powoda roszczenia.

Nawet jednak gdyby uznać za twierdzeniami pozwu, iż strony rzeczywiście zawarły w dniu 23 marca 2016 roku ugodę dotyczącą przedmiotowej pożyczki, to brak jest podstaw do uznania, aby doszło do przerwania biegu przedawnienia lub zrzeczenia się przez pozwanego tego zarzutu. Wierzytelność stała się wymagalna najpóźniej 18 maja 2003 roku, a zatem przedawniła się w dniu 19 maja 2006 roku. Ugoda zawarta by była już po upływie terminu przedawnienia i nie mogłaby doprowadzić do jego przerwania. Jednocześnie powód nie wykazał by okoliczności towarzyszące zawarciu ugody i jej treść potwierdzały zamiar zrzeczenia się przez pozwanego zarzutu przedawnienia.

Dla wywołania takiego skutku pozwany zawierając ugodę musiałby zdawać sobie sprawę z istniejącej możliwości uchylenia się od spełnienia świadczenia na skutek upływu czasu. Zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego jest wysoce nieprawdopodobne by pozwany wiedział, że ustawodawca dał mu prawo skorzystania z zarzutu przedawnienia, a tym bardziej nie sposób uznać, by jego wolą było zrzeczenie się tegoż zarzutu. Oznacza to, że brak jest podstaw, by złożone przez pozwanego w ugodzie oświadczenie o uznaniu długu potraktować jako dorozumiane zrzeczenie się zarzutu przedawnienia.

Sąd podziela przy tym stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi zgodnie, z którym co prawda możliwe jest, iż uznanie przedawnionego już roszczenia zawiera także zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia, jednak musi to wynikać z treści lub z okoliczności, w których takie oświadczenie zostało złożone, zatem musi być oczywiste, że taka właśnie była rzeczywista wola dłużnika. Zatem dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia uzasadnione jest jedynie wówczas, gdy zamiar zrzeczenia się zarzutu wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności. Oznacza to, że dla skutecznego zrzeczenia się zarzutu przedawnienia konieczna jest świadomość, zamiar i wola dłużnika, co do skutków związanych ze zrzeczeniem się zarzutu. Składający oświadczenie o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia musi zatem wprost lub też w sposób dorozumiany wyjawić swoją wolę, że rezygnuje z przywileju, jaki stwarza przedawnienie, to znaczy, że pomimo upływu terminu przedawnienia wierzyciel będzie mógł dalej skutecznie dochodzić od niego spełnienia świadczenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 stycznia 2013 roku, sygn. akt I ACa 1023/12, LEX nr 1280416).

Reasumując - zrzeczenie się zarzutu przedawnienia musi być wyraźne oraz powinno jednoznacznie wskazywać na zamiar rezygnacji przez dłużnika z możliwości podniesienia wobec wierzyciela zarzutu i dlatego też **konieczna jest po stronie dłużnika świadomość przedawnienia roszczenia** (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia

29 marca 2018 roku, sygn. akt VII AGa 846/18, LEX nr 2505756). Podobny pogląd wyraził Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawach o sygn. akt III Ca 1126/16 oraz III Ca 35/17 (publikowane na portalu orzeczeń sądów powszechnych).

Powód nie udowodnił ani istnienia ugody z 23 marca 2016 roku ani powiązania złożonej we fragmencie ugody z przedmiotową wierzytelnością, czy wreszcie okoliczności wskazujących na spełnienie przesłanek do uznania oświadczenia o uznaniu przedawnionego roszczenia za zrzeczenie się tego zarzutu. Udowodnienie skutecznego przerwania biegu przedawnienia czy też zrzeczenia się zarzutu przedawnienia przez zobowiązanego obciąża wierzyciela, a powodowy Fundusz ciężarowi temu nie podołał.

Złożenie pozwu w dniu 3 lipca 2018 roku wobec upływu terminu przedawnienia nie mogło doprowadzić do jego przerwania, a zatem roszczenie nie może być skutecznie dochodzone.

Z tych wszystkich względów, Sąd oddalił powództwo.